

Mogelijke Lannervalk in de Ezumakeeg, 20 mei 2002

Lieuwe van Welie

Op Tweede Pinksterdag leidde ik een groepje vrienden en kennissen door de Lauwersmeer. We waren vroeg begonnen bij het Jaap Deensgat en hadden al veel moois gehoord en gezien: Boomvalk, Grauwe Kiekendief, Nachtegaal en Wielewaal. De tocht zou rond het middaguur eindigen in de Ezumakeeg om onder andere Steltkluten te zoeken. Vanaf de plaats van de voormalige hut liepen we naar de Zuidwesthoek, van daaraf zouden we de zon in de rug hebben. We zagen Kleine, Krombek- en Temmincks Strandlopers en veel Bontbekplevieren.

Om 12.00 uur vlogen plotseling alle eenden en steltlopers op. Bij mij gaat dan het alarm af! Ik keek rond en zag een grote bruine valk die vanachter ons aan kwam vliegen en over het water schoot. Mijn eerste gedachte ging in de richting van Lannervalk *Falco biarmicus*, en ik zei dat ook hardop tegen de groep. Ik kon de vogel blijven volgen, eerst door m'n kijker, en vervolgens door de telescoop. Het ging dui-

delijk om een van de grote valken. De gehele bovenzijde was lichtbruin. Er was geen zichtbaar contrast tussen de armvleugel en de handpennen. Het vliegbeeld was typisch dat van een grote valk, vergelijkbaar met dat van een Slechtvalk, *Falco peregrinus*, al leken de vleugels iets langer en slanker en vond ik de vleugelpunten iets meer afgerond. De vogel vloog ver weg, en draaide uiteindelijk



naar links (= het noorden) en kwam voor mijn gevoel uit op een punt recht voor de hut. Daar bleef ze even hangen. Zo in de verte maakte de vogel een enigszins grijze indruk op mij, wat me even deed twijfelen of het toch geen Slechtvalk was. Op een gegeven moment dook de vogel naar rechts, om na een snelle duik recht omhoog te komen.

Daarna dook de vogel eerst traag, en vervolgens zeer snel naar links, draaide naar ons toe, en verdween achter een rietkraag.

We waren haar kwijt, maar na een halve minuut ontdekte

Kees Lancaster de vogel aan **Lannervalk** Ezumakeeg, 20 mei 2002, de grond op een slikrand, zo'n beetje in de richting

van het punt waar we de vogel waren kwijtgeraakt. Ze zat op een afstand van zo'n 200 meter, nota bene op een prooi!

We konden de vogel door de telescoop goed bekijken, het licht stond er mooi op.

De vogel bleek nu opvallend groot, als een Buizerd, zeker in directe vergelijking met de Grutto's die vlakbij haar stonden.

De bovendelen waren egaal lichtbruin, de staart had een vage bandering.

De onderdelen waren licht, enigszins crèmeachtig, met slechts enkele kleine vlekjes, nauwelijks op de borst, naar en op de buik

iets meer. De broek was licht. De kop had de typische tekening van een valk met een zwart masker en een duidelijke maar kleine baardstreep. Het zwart kwam op het achterhoofd bij elkaar. Op het voorhoofd een dunne donkere lijn. Het petje was wit, naar achteren toe iets donkerder. De poten waren grijs-crème. Ik kon geen ringen zien.

Wat ik van de prooi zag was spierwit, mogelijk de buik van een Bontbekplevier. Naarmate de vogel meer had gegeten van de prooi zag ik alleen rood. De vogel at rustig door, tot ze door een Bruine Kiekendief werd opgejaagd.

Ze vloog naar links, en nu kon ik de onderdelen even zien: de grote onderarm- en hand-

dekveren waren iets meer getekend met vlekjes, maar de onderzijde was toch overwegend lichtcrème. Ze dook over een rietkraag, en daarna hebben we haar niet meer gezien. In totaal duurde de waarneming 20 minuten. Direct nadat we haar weer op de grond hadden ontdekt, had ik een mobiele telefoon geleend en Piet Zuidhof gebeld, wiens mobiele nummer ik uit mijn hoofd wist.

Hij seinde Rommert Cazemier in. Enkele gealarmeerde vogelaars kwamen te laat, ze was net opgevlogen. Naast ons groepje waren er nog enkele vogelaars bij de waarneming aanwezig.

Grote valken zijn een moeilijke materie. In de eerste plaats kan het gaan om ontsnapte vogels, en determinatie is lastig omdat er (gekweekte) hybriden

voorkomen. Ik denk dat het hier om een Lannervalk gaat, vanwege de kleine maar wel duidelijke baardstreep, het ontbreken van contrast tussen bovenzijde arm- en handvleugel, de lichte broek en onderdelen en de smalle donkere lijn op het voorhoofd. De zeer lichte onderzijde zou kunnen duiden op de ondersoort erlangeri, en dan wel een jonge vogel, vanwege de lichtbruine rug.

Dit jaar zijn er al meerdere meldingen geweest van mogelijke Lannervalken in de provincie Groningen:

14 en 16 feb.:	uitkijkbult De Pomp, Lauwersmeer
25 feb.:	Jaap Deensgat, Lauwersmeer
17 maart:	Ballastplaat, Lauwersmeer
18 maart:	Achter de Zwarten, Lauwersmeer
9 mei:	Delfzijl
10 mei:	Hoogkerk
19 mei:	Achter de Zwarten, Lauwersmeer
20 mei:	Ezumakeeg, Lauwersmeer.

(m.m.v. Rommert Cazemier en Klaas Haas)

Reacties zijn welkom:

Lieuwe van Welie,

Groningen, juni 2002

e-mailadres: lieuwevanwelie@wish.nl



Lieuwe van Welie

